

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3560/2025
Рев 12480/2025
02.10.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Петковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Тешић, адвокат из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужиоца изјављеним против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/24 од 18.09.2024. године и решења истог суда Гж 3485/24 од 23.01.2025. године, у седници одржаној 02.10.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/24 од 18.09.2024. године и решење Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 14.03.2024. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против става првог и другог изреке решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3485/24 од 23.01.2025. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става првог и другог изреке решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3485/24 од 23.01.2025. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 14.03.2024. године, одбачена је тужба тужиоца са захтевом да се утврди да је извршена деоба сувласничке заједнице на источном делу двојног објекта – викенд куће на Златибору, објекта бр.1, Улица ..., кућни број ..., површине 72м², који се састоји од: једног сутерена, једног приземља, прве етажне над земљом (поткровље 1) и прве етажне поткровља (поткровље 2), изграђена на кат. парцели .. КО Чајетина, укупне површине 798м², која је по врсти градско грађевинско земљиште, по култури земљиште под зградом и другим објектом, површине 72м² и ливада VII класе, површине 726м², тако да су по основу извршене деобе добили на део и постали једини и искључиви власници, и то: тужени ВВ приземља објекта укупне површине 41,04м² које се састоји од дневне собе, кихињске

нише, купатила, ходника са степеништем и терасом, које има засебан улаз у ове просторије; тужилац АА спрата изнад приземља (који се означава и као поткровље 1, укупне површине 37,98м² и које се састоји од две собе, терасе, балкона, ходника са степеништем и WC-а, који има засебан улаз ради уласка на спрат (поткровље 1) и поткровље 2; тужена ББ поткровља бр.2 (изнад спрата - поткровље 1) укупне површине 16,61м² који се састоји од две собе и ходника; а да на сутерену укупне површине 24,57м² које се састоји од заједничких просторија једне кухиње и оставе за дрва имају право заједничког коришћења са уделом од по 1/3.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/24 од 18.09.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепено решење је потврђено.

Против решења донетог у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени ВВ је на ревизију тужиоца одговорио.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Нижестепени судови су оценили да је тужба тужиоца недозвољена, јер захтевом за утврђење тражи да се утврди да је извршена деоба сувласничке заједнице парничних странака на источном делу двојног објекта викенд куће на Златибору, објекат бр.1, у Улици ... бр. ..., а постојећој на кп. ... КО Чајетина, и да су тужилац и тужени на основу извршене деобе искључиви власници посебних делова- етажа објекта, као и да на сутерену имају право коришћења са једнаким уделом. Ово стога што тужилац тражи утврђење чињенице да је извршена деоба имовине, да су они већ постали власници наведених посебних делова, а не постојање односно непостојање неког права или правног односа. Посебан закон не предвиђа подношење тужбе ради утврђења постојања чињеница које тужилац тужбом тражи, при чему нема ни овлашћење да располаже правима тужених ВВ и ББ, у чије име тражи утврђење да имају право искључиве својине на посебним деловима. Заштиту свог права тужилац је могао остварити постављањем својинског захтева за утврђење, или пак у ванпарничном поступку захтевати деобу куће. Због тога је тужба тужиоца одбачена применом одредбе члана 294. став 1. тачка 6. и 7. у вези члана 101. став 5. и 194. Закона о парничном поступку.

Међутим, по оцени Врховног суда, закључак нижестепених судова о недозвољеној тужби за утврђење не може се прихватити као правилан због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 13. став 1. Закона о основама својинскоправних односа („Службени лист СФРЈ“, бр.6/80 и 36/90, „Службени лист СРЈ“, бр.29/96 и „Службени гласник РС“, бр. 115/2005 – др закон), више лица има право сусвојине на неподељеној ствари када је део сваког од њих одређен сразмерно целини (идеални део). Сусвојина

подразумева да сваки сувласник има индивидуално право на свој удео, али истовремено постоји сувласничка заједница на ствари, тако да ниједан од њих не може предузимати ни материјалне акте, нити правне послове у односу на ствар без сагласности осталих сувласника. Међутим, сувласници могу тражити да се изврши деоба и тако изазвати престанак сусвојине. То право сувласника прописано је одредбом члана 16. став 1. истог закона, која прописује да сувласник има право да у свако доба захтева деобу ствари, осим у време у које би та деоба била на штету других сувласника, ако законом није друкчије одређено. Дакле, сваки сувласник има право да захтева деобу и према ставу 4. истог члана, сувласници споразумно одређују начин деобе ствари, а у случају да се не може постићи споразум, одлучује суд. Према томе, сваки поједини сувласник може захтевати да се деоба изврши, али за одлуку о начину на који ће се деоба извршити није довољна већина гласова, већ једногласност, а тек уколико се сувласници не могу споразумети о начину деобе, одлуку доноси суд, тако што врши судску деобу према правилим ванпарничног поступка.

Према одредби члана 194. став 1. Закона о парничном поступку, тужилац може у тужби да тражи да суд само утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитост, односно неистинитост неке исправе, а према ставу 2. истог члана тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе, или ако тужилац има неки други правни интерес. Према ставу 3. истог члана, тужба за утврђење може да се поднесе ради утврђивања постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено законом или другим прописом.

Из цитираних одредби произилази да чињенице не могу бити предмет утврђења, осим изузетно, ако је то предвиђено законом или другим прописом. Међутим, приликом оцене да ли је, с обзиром на предмет утврђења, декларативна тужба дозвољена, суд није везан формулацијама садржаним у тужбеном предлогу (предлогу тужиоца о томе како пресуда треба да гласи) ако тужилац на невешт начин изражава вољу да предмет утврђења буде правни однос или право, али је несумњиво какав му је захтев односно шта тужбом тражи.

У конкретном случају, тужилац је у тужби истакао тужбени захтев којим се тражи утврђење да је извршена деоба сувласничке заједнице источног дела двојног објекта – викенд куће, и то тако што се утврђује да су након деобе тужилац и тужени ВВ и ББ стекли право искључиве својине на посебним деловима објекта који су описани, а да на сутерену имају право заједничког коришћења. Иако формулација према којој се тражи утврђење да је извршена деоба сувласничке заједнице на први поглед подразумева утврђење чињенице, тужилац без сваке сумње тражи да се утврди да странке (тужилац и тужени ВВ и ББ), нису у правном односу који произилази из њихове сувласничке заједнице, јер је она престала деобом на основу споразума сувласника. За утврђење да не постоји правни однос између сувласника на објекту због престанка сувласничке заједнице деобом, те утврђења права искључиве својине на сада посебним деловима објекта, и то не само својине на посебном делу који је по деоби, а према тужиочевој тврдњи, њему припао у искључиву својину, већ и осталих ранијих

субласника, тужилац има правни интерес уколико остали субласници оспоравају извршену деобу, па се неизвесност у погледу постојања овог правног односа и престанка истог неповољно одржава на сферу његових правних односа.

Сагласно изложеном, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 416. став 2. у вези члана 420. ЗПП.

Решењем о извршењу Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 19.11.2024. године, ставом првим изреке, обавезан је таксени обвезник да плати дуговану судску таксу на тужбу у износу од 94.325,00 динара, опомену у износу од 390,00 динара, као и казнену таксу од 50% од висине таксе у износу од 49.162,50 динара, укупно 141.877,50 динара, на рачун који закључком одреди јавни извршитељ. Ставом другим изреке, одређено је извршење ради наплате таксе из става првог изреке решења уколико таксени обвезник не изврши обавезу у остављеном року. Ставом трећим изреке, одлучено је да ће извршење спровести јавни извршитељ кога одреди председник суда. Ставом четвртим изреке, по наплати таксе јавни извршитељ ће на име награде за себе задржати 10% налажене вредности таксе и казнене таксе, а преостали износ ће уплатити на рачун Вишег суда у Ужицу за наплату судских такси ближе наведен у овом ставу изреке који се води код Министарства финансија - Управа за трезор са позивом на број предмета П 63/23, и то за судску таксу на тужбу, опомену и казнену таксу по моделу и са позивом на број ближе наведен у овом ставу изреке.

Решењем о извршењу Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 19.11.2024. године, ставом првим изреке, обавезан је таксени обвезник да плати дуговану судску таксу на решење о одбацивању тужбе у износу од 9.800,00 динара, опомену у износу од 390,00 динара, као и казнену таксу од 50% од висине таксе у износу од 4.900,00 динара, укупно 15.090,00 динара, на рачун који закључком одреди јавни извршитељ. Ставом другим изреке, одређено је извршење ради наплате таксе из става првог решења да уколико таксени обвезник не изврши обавезу у остављеном року. Ставом трећим изреке, одлучено је да ће извршење спровести јавни извршитељ кога одреди председник суда. Ставом четвртим изреке, по наплати таксе јавни извршитељ ће на име награде за себе задржати 10% налажене вредности таксе и казнене таксе, а преостали износ ће уплатити на рачун Вишег суда у Ужицу за наплату судских такси ближе наведен у овом ставу изреке који се води код Министарства финансија - Управа за трезор са позивом на број предмета П 63/23, и то на решење о одбацивању тужбе, опомену и казнену таксу по моделу и са позивом на број ближе наведен у овом ставу изреке.

Решењем о извршењу Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 19.11.2024. године, ставом првим изреке, обавезан је таксени обвезник да плати дуговану судску таксу на жалбу на решење о одбацивању тужбе у износу од 9.800,00 динара, опомену у износу од 390,00 динара, као и казнену таксу од 50% од висине таксе у износу од 4.900,00 динара, укупно 15.090,00 динара, на рачун који закључком одреди јавни извршитељ. Ставом другим изреке, одређено је извршење ради наплате таксе из става првог решења да уколико таксени обвезник не изврши обавезу у остављеном року. Ставом трећим изреке, одлучено је да ће извршење спровести јавни извршитељ кога одреди председник суда. Ставом четвртим изреке, по наплати таксе јавни извршитељ ће на име

награде за себе задржати 10% налажене вредности таксе и казнене таксе, а преостали износ ће уплатити на рачун Вишег суда у Ужицу за наплату судских такси ближе наведен у овом ставу изреке који се води код Министарства финансија - Управа за трезор са позивом на број предмета П 63/23, и то на решење на жалбу о одбацивању тужбе, опомену и казнену таксу по моделу и са позивом на број ближе наведен у овом ставу изреке.

Решењем П 63/23 од 09.12.2024. године, одбијен је предлог тужиоца за враћање у пређашње стање од 03.12.2024. године.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3485/24 од 23.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена су решења о извршењу у вези наплате дугованих такси на тужбу, на решење о одбацивању тужбе и на жалбу на решење о одбацивању тужбе, сва донета од стране Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 09.12.2024. године. Ставом другим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђено је решење Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 09.12.2024. године којим је одбијен предлог тужиоца за враћање у пређашње стање од 03.12.2024. године. Ставом трећим изреке, одбијена је жалба тужене ГГ и потврђено је решење Вишег суда у Ужицу П 63/23 од 09.12.2024. године којим је одбачен као недозвоен приговор тужене од 03.12.2024. године на опомену за судску таксу на одговор на тужбу. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену у односу на став први и други изреке тужилац је изјавио ревизију из свих законских разлога са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП

Одлучујући о дозвољености ревизије тужиоца у смислу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је утврдио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП, а у вези са чланом 420. став 6. ЗПП.

Према члану 404. став 1. Закона о парничном поступку, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је утврдио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији таксеног обвезника, тужиле као извршног дужника као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП, а у вези са чланом 420. став 6. ЗПП јер се у конкретном случају побија одлука о начину наплате судских такси од таксеног обвезника који их није платио у парничном поступку због чега не постоји потреба за разматрањем правних питања у интересу равноправности грађана, нити разматрања питања од општег интереса као ни потребе уједначавања судске праксе или новог тумачења права у поступку принудне наплате

судских такси. Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној у погледу одлуке којом је одбијен предлог тужиоца за враћање у пређашње стање јер се изузетна ревизија може изјавити због погрешне примене материјалног права, а не и због погрешне примене одредаба парничног поступка и утврђеног чињеничног стања. У конкретном случају, ставом другим побијаног другостепеног решења потврђено је решење којим је одбијен предлог тужиоца за враћање у пређашње стање као неоснован због пропуштеног рока за плаћање судских такси, што представља примену процесних правила.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП у вези члана 420. став 1. и 6. ЗПП Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Чланом 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, а ставом 2. да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде. Како је ставом првим побијаног решења, а сагласно чл. 40. Закона о судским таксама правноснажно одлучено о начину плаћања неплаћених судских такси и казнене таксе од таксеног обвезника – физичког лица, којим решењем се поступак правноснажно не окончава то ревизија таксеног обвезника, није дозвољена. Поред наведеног, одлука о предлогу за враћање у пређашње стање не представља решење којим се поступак правноснажно окончава, па ревизија тужиоца није дозвољена на основу наведене одредбе члана 420. став 1. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић